

Rutiner för berättigandebedömning för nuklearmedicinska undersökningar

Gäller för: Region Kronoberg

Utförs på: Region Kronoberg

Med berättigande avses:

- Bedömning enligt vilken en medicinsk bestrålning ger nytta för patienten i diagnostiskt eller terapeutiskt syfte som är större än den skada som bestrålningen beräknas förorsaka. Hänsyn tas till befintliga alternativa metoder som kan innebära mindre stråldos eller ingen strålning alls.
- Bedömning enligt vilken medicinsk bestrålning av frivilliga forskningspersoner i samband med vetenskapliga undersökningar ger nytta för medicinsk forskning som är större än de skador som bestrålningen beräknas förorsaka.
- Bedömning enligt vilken bestrålning av en person i ett försäkringstekniskt sammanhang ger en nytta för personen eller samhället som är större än den skada som bestrålningen beräknas förorsaka.
- Bedömning enligt vilken bestrålning av en anhörig till patienten eller annan frivillig medhjälpande person ger en sammanlagd nytta för patienten som är större än den skada som bestrålningen beräknas förorsaka.

PATIENTER

Remisserna till nuklearmedicinska undersökningar på röntgenavdelningen (bortsett från skelettscintigrafi) bedöms av läkare verksam inom nuklearmedicinska sektionen. Remisserna till nuklearmedicinska undersökningar till avdelningen för klinisk fysiologi (samt skelettscintigrafiremiss) bedöms enligt gällande delegation av röntgensjuksköterskor eller BMA. Delegationerna utfärdas en gång om året och förvaras i för ändamålet avsedd pärm på respektive avdelning. Patientens tidigare utförda undersökningar kontrolleras i syfte att undvika upprepade och onödiga bestrålningar.

Vid oklara alt. ofullständiga remisser eller när möjligheten för strålningsbesparande undersökning finns (ex. magnetkameraundersökning istället för skelettscint eller ultraljud istället för thyroideascint) kontaktas en

sektionsansvarig läkare (eller för dagen akutuppsatt röntgenläkare) för vidare bedömning. Denna i sin tur kontaktar remitterande läkare eller returnerar remissen med medföljande information.

Vid alla nuklearmedicinska undersökningar registreras den givna aktiviteten i patientuppgifterna.

Nya metoder införs efter handläggning av radiologisk ledningsfunktion, sjukhusfysiker, medicinskt ledningsansvarig och sektionsledare, och ska rapporteras till Strålskyddskommittén.

FOSTER

Nuklearmedicinsk enhet ansvarar för att alla kvinnliga patienter mellan 15 och 45 år tillfrågas om eventuell graviditet. Vid själva undersökningstillfället är röntgensjuksköterska/BMA ansvarig. Svaret antecknas i patientuppgifterna.

Om undersökning av en gravid patient är nödvändig skall den genomföras efter samråd med läkare verksam vid nuklearmedicinsk enhet. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot skydd av fostret. I dessa fall, ex. vid lungemboliotredning, tillämpas dossänkning enl. gällande rekommendationer från EANM.

Övervägning sker om annan metod, ex. ultraljudsundersökning, kan tillämpas istället eller om undersökning kan uppskjutas till efter förlossningen.

Ansvarig för att rutinen tillämpas: Radiologisk ledningsfunktion.

BARN SOM AMMAS

Nuklearmedicinsk enhet ansvarar för att kvinnliga patienter mellan 15 och 45 år tillfrågas om de ammar. Vid själva undersökningstillfället är röntgensjuksköterska/BMA ansvarig.

Vid undersökning av ammande kvinna ska särskild uppmärksamhet riktas mot förväntad stråldos till det barn som ammas.

Nuklearmedicinsk enhet ansvarar för att ammande kvinnor informeras om eventuellt nödvändigt avbrott i amningen inför vissa av nuklearmedicinska undersökningar. Behovet av avbrott och dess längd är sammanställt i ett separat dokument, *Amningsuppehåll vid nuklearmedicinska undersökningar* ([ID 6359](#)).

Ansvarig för att rutinen tillämpas: Radiologisk ledningsfunktion.

FRIVILLIGA FORSKNINGSPERSONER

Vid forskningsprojekt som innebär bestrålning skall följande beaktas:

- Projektet ska vara tillstyrkt av Etikprövningsmyndigheten och rapporterat till Strålskyddskommittén
- Medverkande personer skall delta frivilligt, eller i fråga om barn efter målans medgivande. Deltagandet av personer under 18 år är dock starkt begränsat och kan endast undantagsvis ske vid studier som har att göra med just den åldersgruppen.
- Att medverkande personer har fått information om de risker som bestrålningen medför, då samtidigt hänsyn tas till dessa personers eventuella tidigare exponering för strålning.
- Att dosrestriktion vid vetenskapliga undersökningar tillämpas.
- Personer som utför strålningsarbete av kategori A godkänns inte som frivilliga för vetenskaplig undersökning.
- Att optimering av undersökning sker.

Ansvarig för att rutinen följs: Radiologisk ledningsfunktion

RÄTTSLIGA UNDERSÖKNINGAR

Undersökningar i försäkringstekniska sammanhang får utföras om den berörda personen medverkar frivilligt och är väl informerad om riskerna med undersökningen. Undersökningen ska också vara optimerad.

MEDFÖLJANDE

Anhörig eller stödjande person får närvara vid en nuklearmedicinsk undersökning om det är nödvändigt för att kunna genomföra den. Det kan t. ex. avse undersökning av små barn eller funktionshindrade.

Rutiner för att begränsa stråldoserna till allmänheten och patientens anhöriga är dokumenterade i ett separat dokument, *Strålskydd av allmänhet vid verksamhet med radioaktiva ämnen* ([ID 6821](#)). Strålskyddsinstruktioner ges skriftligen till patient i samband med undersökningen ([ID 8846](#)), med särskilda instruktioner för patienter som genomgår undersökning med ¹¹¹In-Octreoscan på grund av dess långa fysikaliska halveringstid och retention.

Beträffande allmänheten förhindrar adekvat skyltning och bevakning obehörigt inträde i utrymmen med radionuklidhantering.

1 Dokumentförteckning

Antal exemplar		Dokumentets placering
1	Elektroniskt	Region Kronobergs server, Platina
1	Kopia	
1	Kopia	

2 Revisionshistorik

Revisionsnr	Datum	Förändring
3	2020-08-24	Mindre förändringar utifrån organisationsförändringar inom Region Kronoberg, samt bildandet av Etikprövningsmyndigheten